

Divdesmit ceturtnā sezona – ar elektroniskas sistēmas graudu pieņemšanu

Ir 26. jūlijs, kad «Liesma» pieteikusies uz interviju ar Kooperatīvās sabiedrības «VAKS» valdes priekšsēdētāju INDULI JANSONU, jo jau nedēļu uzņēmuma struktūrvienībās Valmierā, Matīšos, Varakļānos, Gulbenē un Jelgavā graudu torņi ir sākuši pildīties ar jauno ražu. Saruna par jauno un jau divdesmit ceturto sezonu notiek neparastos apstākļos – uz «VAKS» jumta 45 metru augstumā.

Māra Rone

Induli, atceros, kad pirms desmit gadiem mūs ar liftu uzvedāt uz bijušā elevatora jumta, teicāt, ka jums laiku pa laikam patīkot tur pabūt, jo visa saimniecība esot kā uz delnas un arī horizonts domu lidojumam sanākot tālāks. Cik stipra pašlaik ir «VAKS» graudkopju komanda?

Kooperācijas biedru skaits Vidzemē, Latgalē un Zemgalē pašlaik ir 630. Šajos gados, soli pa solim ieguldot gan paši savu naudu, gan saprātīgi izmantojot arī pieejamos ES fondu finansētos atbalstus graudu uzglabāšanas un pirmapstrādes infrastruktūrā, iegādājot modernākās tehnoloģijas un arī nepārtraukti informējot kooperatīva biedrus par aktuālo, esam izauguši par vērā ņemamu vietējā un eksporta graudu tirgus dalībnieku. Arvien esmu uzsvēris, ka mūsu kooperatīva graudkopji ir labākie Latvijā. Pareizs kooperācijas biedru lēmums savulaik bija tālākas attīstības solis Latgales virzienā. Tur mums tagad ir daudz nelielu, ražīgu graudkopības saimniecību, kuras bez kooperatīva nebūtu sasniegušas tādu izaugsmi un apstrādāto platību palielinājumu. Nākamgad prāvas investīcijas plānojam tieši Latgalē, lai vēl vairāk stiprinātu graudkopību šajā reģionā. Strātēgiski perspektīvs ir arī Zemgales virziens. Tiesa pēc pēdējām lietavām tur mūsu biedru tīrums daudzviet jaunā raža pašlaik ir veldrē, bijām skatīt postažu. Izskatās, ka ražu tomēr varēs pacelt.

Ar kādu kultūru kulšanu sāka jaunā sezona?

Eiropā daudzviet tik karsts un sauss, ka neizbēgami ir mežu ugunsgrēki, bet pie mums šī vasara ir relatīvi vēsa ar mērenu klimatu, tādēļ tīrums raža nogatavojas lēnāk un gatava būs vēlāk nekā pērn, kad lielā un ilgā karstuma dēļ raža nogatavojās ekstremāli ātri. Pērn jau 12. jūlijā sākām pieņemt pirmās kravas un ap 20. jūliju viss ražas novākšanā jau notika pamatīgā tempā.

Pašlaik «VAKS» tīrums spārīgi vāc ziemas miežus. Šī kultūra vēl pirms dažiem gadiem mūsu laukos nepadevās, bet tagad, pamainoties šķirnēm un arī klimatam, ir sasniegti vērā ņemami rezultāti. Jau pirmajā ražas vākšanas nedēļā savās struktūrvienībās esam saņēmuši vairāk nekā 10 000 tonnu ziemas miežu. Strādājot ar ziemas miežiem, ir vēl viens pozitīvs ieguvums, jo šī salīdzinoši agri novācamā kultūra ļauj laikus sagatavot zemi ziemas rapšiem un optimāli labā laikā tos arī iesēt. Tādēļ prognozējam, ka ziemas miežu platības mūsu pusē varētu vēl pieaugt.

Katru gadu, sagaidot jauno ražas vākšanas sezonu, «VAKS» struktūrvienībās ir kādi uzlabojumi. Kas ievērojams cīnās paveikts šogad?

Nemot vērā sarežģītos globālos apstākļus, neriskējām ar lielām investīcijām, taču vairāk nekā pusmiljona eiro vērtībā esam nomainījuši tehnikas vienības.

Jaunums «VAKS» lielākajā struktūrvienībā Valmierā ir automātiskās rindu vadības sistēmas

VARENI. Tā no ražotnes jumta Valmierā izskatās tikai daļa no graudu torņiem, kuros kopumā «VAKS» spēj uzglabāt līdz pat 50 000 tonnām graudu.

AR SAIMNIEKA SKATU. Indulis Jansons 45 metru augstumā.

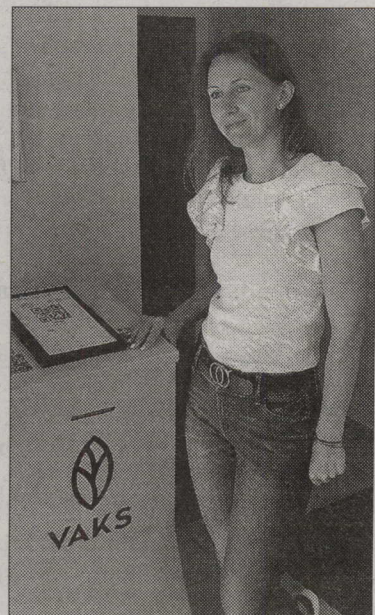
ieviešana graudu pieņemšanā. Lauksaimnieks, izmantojot speciālos kodus un pierēģistrēties, daudz operatīvāk ar graudu kravu var tikt uz svariem, un viss tālākais process tagad notiek daudz ērtāk un arī ātrāk. Ja patur prātā teicienu, ka ražas laikā druvā katra minūte dārga, tad šis tehnoloģiju jauninājums ir to vērts. Tiklīdz digitālā sistēma iestrādāsies, to ieviesīsim arī pārējās struktūrvienībās.

Globālie satricinājumi: energoresursu sadārdzinājums, ES noteiktās sankcijas pret nežēlīgā kara izraisītāju Krieviju, maizes klēts Ukrainas nespēja kara dēļ pa ierastajiem ceļiem eksportēt ražu uz pasaules tre-

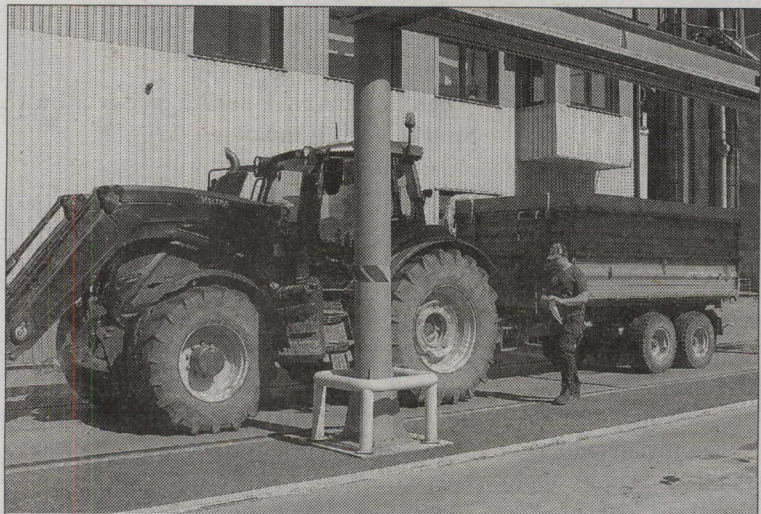
šajām valstīm, kā tas un vēl citas ķibeles ietekmēs jūsu darba gala rezultātu – graudu cenas. Kas notiks rudenī ar ziemāju sēju?

Šis ir milzīgu tirgus svārstību un risku laiks. Jābūt īpaši piesardzīgiem. Aicinām savus biedrus neveidot parādus un neiesaistīties apšaubāmos darījumos. Globālais graudu tirgus ir ļoti jūtīgs un ātri reaģē uz notikumiem Ukrainā. Graudu cenas iet augšā, lejā. Pašlaik tās no sava augstākā punkta jau ir krietni nokritušas. Sekojam visam līdzīgi un atbilstoši rīkojamies. Prieks, ka jau laikus paspējām pāriet no dabas gāzes izmantošanas uz sašķidrīnātās gāzes lietošanu. Mi-

nerālmēslu iegādes loģistika tagad notiek diametrāli pretēji – vairs ne no Krievijas, bet gan no ES valstīm, bet nu jau par krietni augstāku cenu. Ir daudz izaicinājumu, bet ticam, ka mēs kā viena no lielākajām un modernākajām lauksaimnieku kooperatīvajām sabiedrībām pratīsim ne tikai noturēties nozarē, bet arī turpināt savu attīstību.

DACE ČAMANE: «Elektroniskā rindu vadības sistēma ir ērti izmantojama gan ar tālruņa palīdzību, gan arī manuāli iekārtā ievadot saimniecības datus.»

JAUNĀ RAŽA atvesta no Kauguru pagasta z/s «Mazputniņi».

PĀRSTRĀDEI. «Dobeles Dzirnāvnieka» auto ieradies Valmierā pēc kviešiem.

Ārijas Romanovskas foto